

податкова амністія (передбачає легалізацію неоподаткованих доходів); оподаткування нових видів діяльності (гральний бізнес, запровадження акцизного податку на продаж електроенергії з відновлюваних джерел); скасування пільг (скасування пільги із сплати земельного податку для гірничодобувних підприємств); підвищення ставок податків (пропозиція щодо підвищення вдвічі ставки єдиного податку для галузевих платників четвертої групи, крім виробників, які працюють на землях закритого ґрунту (теплиці) та водного фонду) [1].

Досвід податкового регулювання як в Україні, так і за кордоном, свідчить про те, що зазвичай всі дії у цій сфері торкаються основних бюджетоутворюючих податків, або визначальних галузей в економіці. Підвищення ефективності механізму податкового регулювання передбачає оптимізацію його методів і знаходження раціонального співвідношення прямих і непрямих податків, податків на фізичні та юридичні особи, обґрунтування та впорядкування застосування податкових пільг і т.д.

Вдосконалення податкового регулювання у напрямку підвищення ефективності та більш широкого використання фіскальних та стимулюючих інструментів, буде сприяти виходу з економічної кризи і паралельно формуванню нових податкових відносин в Україні.

Список використаних джерел

1. Ахметов за все заплатить. Як Зеленський змусить олігархів платити більше податків: деталі таємного документу. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2021/04/22/673237/>
2. Іванов Ю.Б., Крисоватий А.І. Кізіма А.Я., Карпова В.В. Податковий менеджмент. К.:Знання, 2008.525с.
3. Податковий Кодекс України: закон України від 02 грудня 2010р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. Назва з екрана. Перевірено: 08.04.2019.

Святослав Герчаківський

канд. екон. наук, доцент

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

МИТНА БЕЗПЕКА УКРАЇНИ В УМОВАХ НОВІТНІХ ЗАГРОЗ

В умовах сьогодення безпекова компонентна митної системи України актуалізується, зокрема, через підвищення ефективності контролю за експортно-імпортними операціями, інтенсифікацію боротьби з митними деліктами, що зумовлені військовим конфліктом у східних областях України та анексією Криму, викликами планетарного масштабу, що пов'язані з

поширенням Ковід-19 та активізацією протекціоністських трендів міжнародної економіки. Через це формування та проведення відповідної фіскальної політики в системі забезпечення митної безпеки та впровадження механізмів блокування та усунення факторів, що підривають стійкість митної системи України, є нагальною проблемою в галузі митної справи.

Теоретичні та практичні аспекти забезпечення митної безпеки та її компонент досліджено у працях вітчизняних науковців. Так, слід відзначити наукові напрацювання вчених: О. Бінька, І. Бережнюка, А. Бидика, Н. Гавловської, М. Губи, О. Гребельника, Є. Додіна, Я. Жаліла, О. Єгорова, І. Іващук, М. Каленського, І. Квеліашвілі, О. Комарова, В. Науменка, К. Новікової, Н. Осадчої, П. Пашка, Є. Рудніченко, О. Сенчагова, А. Стельмашук, А. Точиліна, С. Юрія та ін. Віддаючи належне науковим досягненням учених та оцінюючи їхній вагомий внесок у дослідження цієї проблематики, констатуємо, що результати проведених досліджень не забезпечують повною мірою належного рівня обґрунтування компонентного складу митної безпеки держави, тим більше в контексті появи сучасних ризиків і викликів глобального та національного штибу.

Механізм забезпечення митної безпеки визначаємо як сукупність взаємопов'язаних, цілеспрямованих і взаємообумовлених інституційних, організаційних, правових та координаційних методів й інструментів, які на основі чинного законодавства і стратегій національної безпеки застосовують суб'єкти митного контролю (охоплюють законодавчі та виконавчі органи влади, які визначають засади реалізації митної політики і митної справи, інститути громадянського суспільства, незалежні громадські організації тощо) щодо виявлення, прогнозування, запобігання та нейтралізації ймовірних і реальних ризиків та загроз, захисту митних інтересів держави і суб'єктів ЗЕД.

Тенденції зміни показників міжнародної торгівлі зумовлені насамперед виникненням військово-політичного конфлікту з Росією та європейською інтеграцією України. Таке динамічне нарощення обсягів зовнішньої торгівлі України впродовж останніх двох років зумовлює передусім зростання навантаження на митні органи і відповідно необхідність підвищення рівня якості й оперативності їхньої пропускну здатності у контексті формування безпечних міжнародних ланцюгів постачання.

Водночас слід вказати, що митна служба володіє значними резервами до покращення результатів своєї діяльності та підвищення рівня митної безпеки, який все ж не можна вважати задовільним через високий рівень тінізації економіки і велику кількість порушень митного законодавства. Випереджаючі темпи надходження митних платежів свідчать про вагу митної політики та митної справи у забезпеченні розбудови сталого економічного простору держави, формуванні єдиного підходу щодо функціонування внутрішнього і зовнішнього середовищ у площині реалізації інтеграційних процесів, економічної безпеки тощо.

Основними напрямками досягнення митної безпеки є:

- забезпечення стійкого функціонування системи реалізації процедур митного контролю та митного оформлення, вдосконалення методів і форм їхнього здійснення;
- контроль за додержанням законодавства з питань митної справи;
- стабілізація системи адміністрування надходжень;
- запобігання контрабанді та порушенню митних правил;
- створення сприятливих умов для прискорення товарообігу і пасажиропотоку через митний кордон України, сприяння транзиту та полегшення торгівлі;
- розвиток міжнародного співробітництва у галузі митної справи;
- забезпечення контролю над впливом національних інтелектуальних, фінансових, інформаційних, матеріальних й інших ресурсів.

Інна Гуцул

канд. екон. наук, доцент

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

ІНФОРМАЦІЙНА ПАРАДИГМА МИТНОГО КОНТРОЛЮ В УКРАЇНІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Динамізм цифрової трансформації вимагає від органів Державної митної служби України імплементації кращої світової практики в сфері інформатизації митного оформлення та контролю, а також управління митними ризиками. Зазначене обумовлює актуальність проведення даного наукового дослідження.

Основним підґрунтям сучасних процедур митного контролю є використання інформаційних технологій. Тенденції світового розвитку встановлюють нові завдання щодо спрощення митних процедур при здійсненні експортно-імпортних операцій, для чого створюються електронні інформаційні системи, функціонально сумісні між аналогічними системами різних країн, доступні, керовані, безпечні, об'єднані та контрольовані. Застосування інформаційних технологій дозволяє не лише високоякісно й ефективно працювати в сучасному глобалізованому світі, але й заощаджувати час і ресурси та збільшувати прибутки [1, с. 7]. Таким чином, провідні митні адміністрації в різних країнах світу активно переходять на електронні технології. Зокрема, держави-члени ЄС прийняли рішення діяти в рамках структури «Електронна митниця» (e-Customs), тобто простого і безпаперового середовища функціонування митних адміністрацій та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

В умовах поглиблення торгових взаємовідносин між країнами державні митні органи практично всіх держав мають вирішувати проблему щодо дотримання певного балансу між дієвою й ефективною системою митного контролю та оперативного реагування на виникнення небезпечних ситуацій під